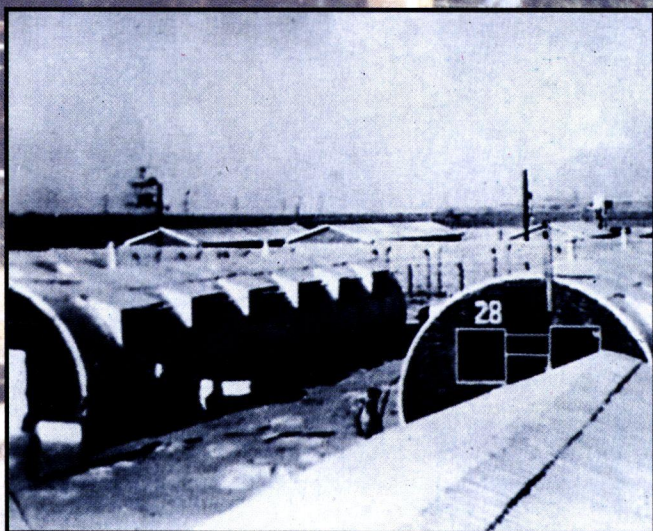

ΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

**ΣΤΑ ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΗΘΗΚΑΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΑΠΟ
3.000 ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΥ ΚΡΑΤΗΘΗΚΑΝ ΧΩΡΙΣ ΔΙΚΗ.
ΚΑΠΟΙΟΙ ΑΠΟΛΥΟΝΤΑΝ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΜΕΡΙΚΟΥΣ ΜΗΝΕΣ.
ΥΠΗΡΧΑΝ ΟΜΩΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΠΟΥ ΚΡΑΤΗΘΗΚΑΝ
ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ.**

Τα Στρατόπεδα Συγκέντρωσης ήταν χώρος όπου εγκλωβίστηκαν κατά την επική τετραετία του απελευθερωτικού αγώνα, χωρίς δίκη, περισσότεροι από 3.000 αγωνιστές της ΕΟΚΑ. Ιδρύθηκαν με χιτλερικά πρότυπα τον Ιούλιο του 1955 και καταργήθηκαν στις 22 Φεβρουαρίου 1959, μετά τη διακοπή του αγώνα.

Πολιτικοί Κρατούμενοι σε παράπηγμα του Στρατοπέδου Συγκέντρωσης Κοκκινότριμιθιάς μ' ένα καράβι που κατασκεύασαν οι ίδιοι. Η φωτογραφία λήφθηκε μυστικά από φωτογραφική που συναρμολογήθηκε στα Κρατητήρια.

Μέχρι το Νοέμβριο του 1955 οι αγωνιστές κρατούνταν στις Κεντρικές Φυλακές Λευκωσίας και στο Κάστρο της Κερύνειας. Στη συνέχεια η Αγγλοκρατία άνοιξε τα Κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς και μετά της Πύλας και του Πολεμίου. Σε παρόμοια στρατόπεδα μαρτύρησαν αγωνιστές στην Πέργαμο, το Μάμμαρι, το Πυρόι, τον Άγιο Λουκά, τη Λίμνη και την Αγύρτα.

*Όψη από εσωτερικό παραπήγματος όπου διέμεναν
30 Πολιτικοί Κρατούμενοι.*

*Πολιτικοί Κρατούμενοι κατά την ώρα του γεύματος
στο εσωτερικό παραπήγματος.*

Παράπηγμα των Κρατητηρίων Κοκκινωτριμιθιάς όπως είναι σήμερα.

Η ζωή των Πολιτικών Κρατουμένων ήταν εφιαλτική. Οι Άγγλοι δεν είχαν εξασφαλίσει μαρτυρίες για να τους σύρουν στα ειδικά δικαστήρια και να τους επιβάλουν ποινές φυλάκισης και τους εγκλώβισαν στα Στρατόπεδα Συγκέντρωσης, ομήρους, στη σκληρή βούληση των Άγγλων διοικητών, των δεσμοφυλάκων και του στρατού.

Από τη στιγμή της μεταφοράς του από τα ανακριτήρια στα Κρατητήρια, ο αγωνιστής ήταν πια ένα αριθμός. Ο Πολιτικός Κρατούμενος ήταν αναγκασμένος να ζει σ' ένα τσίγκινο παράπηγμα με 30 συγκρατούμενους που το χειμώνα πάγωναν από το δριμύ ψύχος και το καλοκαίρι ψήνονταν από την ανυπόφορη ζέστη.

Πριν τη δύση του ήλιου γινόταν έλεγχος των Κρατουμένων κι ακολουθούσε η μακρά, δραματική νύχτα του εγκλεισμού στο παράπηγμα. Οι πόρτες των παραπηγμάτων έκλειναν μέχρι το πρωί. Κανείς δεν μπορούσε να βγει όσο υπήρχε σκοτάδι που το διέλυαν οι φωτεινές δέσμες των προβολέων των φρουρών, που από τους πύργους ήταν έτοιμοι να πυροβολήσουν και να σκοτώσουν οποιοδήποτε αντιλαμβάνονταν στο προαύλιο και στις νεκρές ζώνες. Στα περισσότερα παραπήγματα δεν υπήρχαν αποχωρητήρια. Στη διάρκεια της μέρας οι Κρατούμενοι μπορούσαν να διακινηθούν στη μικρή αυλή ενός διαμερίσματος με 2 ή 4 παραπήγματα. Το διαμέρισμα ήταν περικυκλωμένο από συρματοπλέγματα και περιβαλλόταν από

Μαθητές αγωνιστές της ΕΟΚΑ στο Στρατόπεδο Συγκέντρωσης Κοκκινότριμιθιάς.

νεκρές ζώνες όπου κινούνταν μόνο οι φρουροί και ανιχνευτικά λυκόσκυλα. Ο Κρατούμενος μπορούσε να διαβάσει, να αθλείται με πρωτόγονα μέσα, να ασχολείται με τη λεπτουργική και να αντλεί ψυχική δύναμη με τη συμμετοχή του στη μελέτη της Αγίας Γραφής.

Στα Κρατητήρια υπήρχε αόρατη αρχή που ρύθμιζε τη δράση των αγωνιστών. Ήταν τριμελές μυστικό Συμβούλιο που όριζε ο Αρχηγός της ΕΟΚΑ Διγενής. Αυτό το Συμβούλιο εκτελούσε τις διαταγές της Οργάνωσης, ενέκρινε ή απέρριπτε σχέδια αποδράσεων, αποφάσιζε τις εξεγέρσεις, τις μαζικές διαμαρτυρίες και τις άλλες εκδηλώσεις των Κρατουμένων.

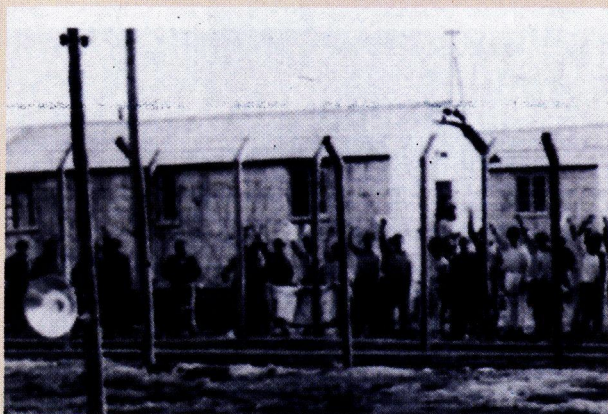
Στις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας συγκαταλέγονταν οι απεργίες πείνας, όπως η τριήμερη απεργία της Αγίας Εβδομάδας του 1958 και η εξέγερση της Μεγάλης Πέμπτης, όταν

Πολιτικοί Κρατούμενοι στο διαμέρισμα Α του Στρατοπέδου Συγκέντρωσης Κοκκινότριμιθιάς.

σε 5 λεπτά οι οργανωμένοι Πολιτικοί Κρατούμενοι πυρπόλησαν τα Κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς. Την εξέγερση ακολούθησαν μαζικοί βασανισμοί από μονάδες του Αγγλικού στρατού που επέδραμαν στα παραπήγματα και χτυπούσαν ανελέητα τους Κρατουμένους που τους άφηναν άγρυπνους με πυροβολισμούς και λιθοβολισμούς. Τέτοιες εκδηλώσεις είχαν σαν αποτέλεσμα την άρση των προνομίων, δηλαδή την απαγόρευση αποστολής ή λήψης των πάντα λογοκριμένων επιστολών και των εβδομαδιαίων επισκέψεων. Στις περιόδους τιμωρίας η προσπάθεια καταρράκωσης της αξιοπρέπειας του ανθρώπου ήταν χυδαιότερη, όπως η δημόσια γύμνωση των Κρατουμένων, και σκληρότερη από άλλες φορές, όπως η απομόνωση στο πειθαρχείο και η ποινή επιβίωσης με ψωμί και νερό.

Κατά την τετραετία του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ, τα Στρατόπεδα Συγκέντρωσης ήταν τα πεδία της διαρκούς και άνισης ηθικής αντίστασης και αναμέτρησης της ψυχής του αγώνα με τον κατακτητή. Και η ψυχή του Κυπριακού Ελληνισμού υπερίσχυσε κατά κράτος του αντιπάλου. Οι Πολιτικοί Κρατούμενοι νίκησαν. Και ο Διγενής τους χαρακτήρισε ως "το άνθος της Κυπριακής νεότητας και το ινδάλμα της Κύπρου".

*Όψη από το Στρατόπεδο Συγκέντρωσης
Κοκκινοτριμιθιάς.*

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ
ΑΓΩΝΑ ΕΟΚΑ 1955-59

Γ.Τ.Π. 11/2006—20.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας